

Revisionsrapport "Nämndernas budgetstyrning, uppföljning och kontroll inom barn- och ungdomsvården"

Remiss från revisorskollegiet

Borgarrädsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Som svar på remissen överlämnas och återopas promemorian.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Revisionskontoret har genomfört en granskning av budgetstyrning, uppföljning och kontroll av insatser för barn och ungdom inom individ- och familjeomsorgen, *bilaga*. Av revisionsrapporten framgår i huvudsak att en central utvärdering av fördelningsnycklarna inom individ- och familjeomsorgen bör göras och att ett större centralt ansvar för gemensamma uppföljningssystem bör tas. Vidare framgår att styrningen, uppföljningen och kontrollen av insatser för barn och ungdom ytterligare kan utvecklas.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats för yttrande till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret delar revisionsrapportens uppfattning att stadsdelsförvaltningarna bör utveckla utnyttjandet av de centrala systemen. Stadsledningskontoret anser att detta kan uppnås genom olika utbildningsinsatser och genom att öka den tekniska kompetensen vad gäller uppföljningsverktygen i verksamheten. Först efter kunskap om paraplysystemets möjligheter kan det utvecklas att bättre motsvara stadsdelsnämndernas behov.

Mina synpunkter

Jag instämmer i revisionskontorets och stadsledningskontorets påpekande att en översyn bör göras av resursfördelningssystemet inom individ- och familjeomsorgen vad gäller barn- och ungdomsvården samt vuxenvården. I Strategi för utvecklingen av Stockholms stad åren 2006-2008 slår också fullmäktige fast att den obalans som finns i fördelningen av budgetmedel till barn och ungdom inom individ- och familjeomsorgen bör beaktas i budget 2006 samt att resursfördelningssystemet vad avser vuxna missbrukare ska ses över.

Revisionskontoret konstaterar att några stadsdelsnämnder omfördelar budgetmedel från andra verksamheter till barn och ungdom och trots detta kvarstår i några fall betydande underskott. Nämnderna ska inrymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige fastställt och eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budgetram. Omfördelningar av budgetmedel från den ena verksamheten till den andra är tillåtna enligt stadens regler så länge det inte handlar om

omfördelningar mellan anslagen eller inom pengsystemet. Stadsledningskontoret anser inte att ett underskott inom ett visst verksamhetsområde i sig behöver föranleda en översyn av resursfördelningssystemet.

Nämnden kan erhålla ett eller flera anslag för sina verksamheter. Om inte särskilt angivits har nämnderna rätt att fritt disponera medlen inom anslaget utifrån kommunfullmäktiges prioriterade inriktning.

Jag delar uppfattningen att stadsdelsförvaltningarna på ett bättre sätt bör kunna utnyttja de centrala systemen och att detta kan åstadkommas genom utbildningsinsatser.

Det är oroväckande att stadsdelsnämnderna inte har åsikten att paraplysystemet ger den verksamhetsinformation som de behöver i budget- och uppföljningsarbetet. Det är angeläget att man kommer tillrätta med de problem som finns och ser till att åtgärda dessa.

Jag föreslår med hänvisning till vad som ovan anförts att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen överlämnas och återopas promemorian.

Stockholm den 19 augusti 2005

ANNIKA BILLSTRÖM

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Revisionskontoret har genomfört en granskning av budgetstyrning, uppföljning och kontroll av insatser för barn och ungdom inom individ- och familjeomsorgen. Av revisionsrapporten framgår i huvudsak att en central utvärdering av fördelningsnycklarna inom individ- och familjeomsorgen bör göras och att ett större centralt ansvar för gemensamma uppföljningssystem bör tas. Vidare framgår att styrningen, uppföljningen och kontrollen av insatser för barn och ungdom ytterligare kan utvecklas.

Bakgrund

En översyn av resursfördelningssystemet inom socialpsykiatrien pågår för närvarande inom stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret anser att en översyn av resursfördelningssystemet för barn- och ungdomsvården och vuxenvården inom individ- och familjeomsorgen bör göras dels beroende på att systemet gällt sedan 1997, dels på grund av ändrad definition av statistikuppgifter. Stadsledningskontoret anser att omfördelningar av budgetmedel från den ena verksamheten till den andra är tillåtna så länge det inte handlar om omfördelningar mellan anslagen eller inom pengsystemet.

Stadsledningskontoret instämmer i att stadsdelsförvaltningarna bör utveckla utnyttjandet av de centrala systemen. Detta kan uppnås genom olika utbildningsinsatser och genom att öka den tekniska kompetensen vad gäller uppföljningsverktygen i verksamheten. Först efter kunskap om paraplysystemets möjligheter kan det utvecklas att bättre motsvara stadsdelsnämndernas behov.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 8 april 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Nämnderna ska inrymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige fastställt och eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budgetram. Omfördelningar av budgetmedel från den ena verksamheten till den andra är tillåtna enligt stadens regler så länge det inte handlar om omfördelningar mellan anslagen eller inom pengsystemet. Stadsledningskontoret anser inte att ett underskott inom ett visst verksamhetsområde i sig behöver föranleda en översyn av resursfördelningssystemet.

Det nuvarande resursfördelningssystemet inom individ- och familjeomsorgen har gällt sedan 1997 och har under åren väl fångat stadsdelsnämndernas behov av resurser. Resursfördelningssystemet omfattar vuxenvården inklusive socialpsykiatrien (20-64 år) och barn- och ungdomsvården (0-19 år). Systemet bygger på olika variabler och på variabelernas olika viktning i fördelningen. Variablerna bygger i sin tur på de statistikuppgifter som inhämtas från olika myndigheters databaser t.ex. SCB och Riksförsäkringsverket (RSV). Inför budgetåret 2005 ändrade RSV sin definition på sjukpenningförsäkrade, vilket inneburit att en del av stadsdelsnämnderna med många invandrare fått minskade resurser. Stadsledningskontoret anser att en översyn av resursfördelningssystemet inom individ- och familjeomsorgen exkl. socialpsykiatrien bör göras dels beroende på att systemet gällt sedan 1997, dels p.g.a. ändrad definition av statistikuppgifter som staden inte kunnat påverka. Översynen bör enbart gälla barn- och ungdomsvården samt vuxenvården eftersom en översyn av resursfördelningssystemet inom socialpsykiatrien för närvarande pågår inom stadsledningskontoret.

Revisionskontoret konstaterar att alkohol-, narkotika- och psykiatriindex inte räknas in när det gäller barn och ungdomar i det nuvarande resursfördelningssystemet. Stadsledningskontoret anser att strukturvariablerna och ungdomsindexet hitintills väl mätt målgruppens behov. Strukturvariablerna inom barn och ungdomsvården är andelen långtidssjukskrivna, andelen ensamstående och samboende med barn 0-17 år och med låg inkomst samt andelen utländska medborgare

0-19 år. Ungdomsindexet består av andelen ungdomar med åtal/åtalsunderlåtelse och andelen elever ej godkända i kärnämnen.

Grunden vid val av variabler till resursfördelningssystemet är att de ska fånga upp den specifika problematik som verksamhetens målgrupper har. Med hjälp av variabler skapas ett mått på den sociala tyngden per stadsdelsområde. Samtliga av de variabler som används i resursfördelningssystemet har genomgått en statistisk prövning, vilket har visat sambanden mellan den sociala problematiken och behovet av resurser inom målgruppen. Stadsledningskontoret anser att varken alkohol-, narkotika- eller psykiatriindex speglar barn- och ungdomsvårdens behov av resurser och det har därför inte använts i fördelningssystemet inom barn- och ungdomsvården.

Det är beklagligt att stadsdelsnämnderna fortfarande anser att paraplysystemet inte ger den verksamhetsinformation som de behöver i budget- och uppföljningsarbetet. Den centrala styrgruppen inom individ- och familjeomsorgen med representanter från stadsdelsnämnder, socialtjänstnämnden och stadsledningskontoret bildades i syfte att ta fram och prioritera förslag till förbättringar i paraplysystemet. Genom detta samarbete skulle brister i systemet åtgärdas snabbt och effektivt så att systemet bättre skulle motsvara stadsdelsnämndernas behov. Stadsledningskontoret instämmer i att stadsdelsförvaltningarna bör utveckla utnyttjandet av de centrala systemen. Detta kan uppnås genom olika utbildningsinsatser och genom att öka den tekniska kompetensen vad gäller uppföljningsverktygen i verksamheten. Först efter kunskap om paraplysystemets möjligheter kan det utvecklas att bättre motsvara stadsdelsnämndernas behov.

Revisionsrapporten i korthet

Stadsdelsnämnderna Bromma, Katarina-Sofia, Vantör och Skärholmen har ingått i den granskningen av budgetstyrning, uppföljning och kontroll av insatser för barn och ungdom som revisionskontoret har genomfört inom individ- och familjeomsorgen. Revisionskontoret konstaterar att några stadsdelsnämnder omfördelar budgetmedel från andra verksamheter till barn och ungdom och trots detta kvarstår i några fall betydande underskott. Revisionskontoret anser att det finns behov att se över fördelningsnycklarna inom individ- och familjeomsorgen och konstaterar att alkohol-, narkotika- och psykiatriindex inte vägs in när det gäller barn- och ungdomsvården, vilket sker när det gäller vuxenvården.

De granskade stadsdelsförvaltningarna har utvecklat den interna budgetprocessen och uppföljningsarbetet, vilket har resulterat i att prognossäkerheten har förbättrats. Revisionskontoret anser det vara viktigt att detta utvecklingsarbete fortsätter i syfte att öka budgetansvariga chefers kontroll över verksamheten och dess ekonomi. Vidare framgår att styrningen, uppföljningen och kontrollen av insatser för barn och ungdom ytterligare kan utvecklas.

Revisionskontoret anser att stadsdelsnämnderna bör ha lokala riktlinjer för internbudgetering, uppföljning och prognostisering. Det är viktigt att insyn skapas i budget- och uppföljningsprocessens alla led.

Granskningen har visat att nämnderna har ändamålsenliga verktyg för ekonomiuppföljning, men det är oklart om befintliga verktyg alltid används effektivt. Paraplysystemet anses inte ge den verksamhetsinformation som stadsdelsnämnderna behöver i budget- och uppföljningsarbetet och därför utvecklar stadsdelsförvaltningarna lokala uppföljningssystem i Excel. Revisionskontoret anser att stadsdelsförvaltningarna kan utveckla utnyttjandet av de befintliga centrala systemen genom olika utbildningsinsatser och förbättra den tekniska kompetensen vad gäller uppföljningsverktygen i verksamheten.

Revisionskontoret anser att ett större centralt ansvar bör tas för att stadsdelsnämnderna har effektiva gemensamma uppföljningssystem för sina verksamheter. Stadens centrala strategi för uppföljningsverktyg anses inte vara tydligt formulerad. Slutligen konstateras att stadsdelsnämnderna har det odelade ansvaret för att klara verksamheten inom den totala budgeten trots behovet av bättre stadsgemensamma uppföljningssystem. Stadsdelsnämnderna måste se till att de har en sådan insyn i budgetprocessen att de kan förvissa sig om att budgetmedlen fördelas i verksamhetsplanen utifrån de övergripande målen och egna åtaganden.